

Quickscan flora en fauna

Holsenerweg 13 Hellendoorn en Piksenweg 9 Daarle

Eelerwoude

kleurt het landelijk gebied

Quickscan flora en fauna

Holsenerweg 13 Hellendoorn en Piksenweg 9 Daarle

Opdrachtgever

Nijsink Installatietechniek
t.a.v. de heer Nijsink
Energiesstraat 11
7442 DA Nijverdal

Opdrachtnemer

Eelerwoude
Postbus 53
7470 AB Goor
T (0547) 26 35 15
F (0547) 26 33 15
E info@eelerwoude.nl
I www.eelerwoude.nl

Projectgegevens:

Projectnummer: P7667
Datum: 20-6-2016
Projectleider: Mark Elshof
Opgesteld: Vincent de Lenne

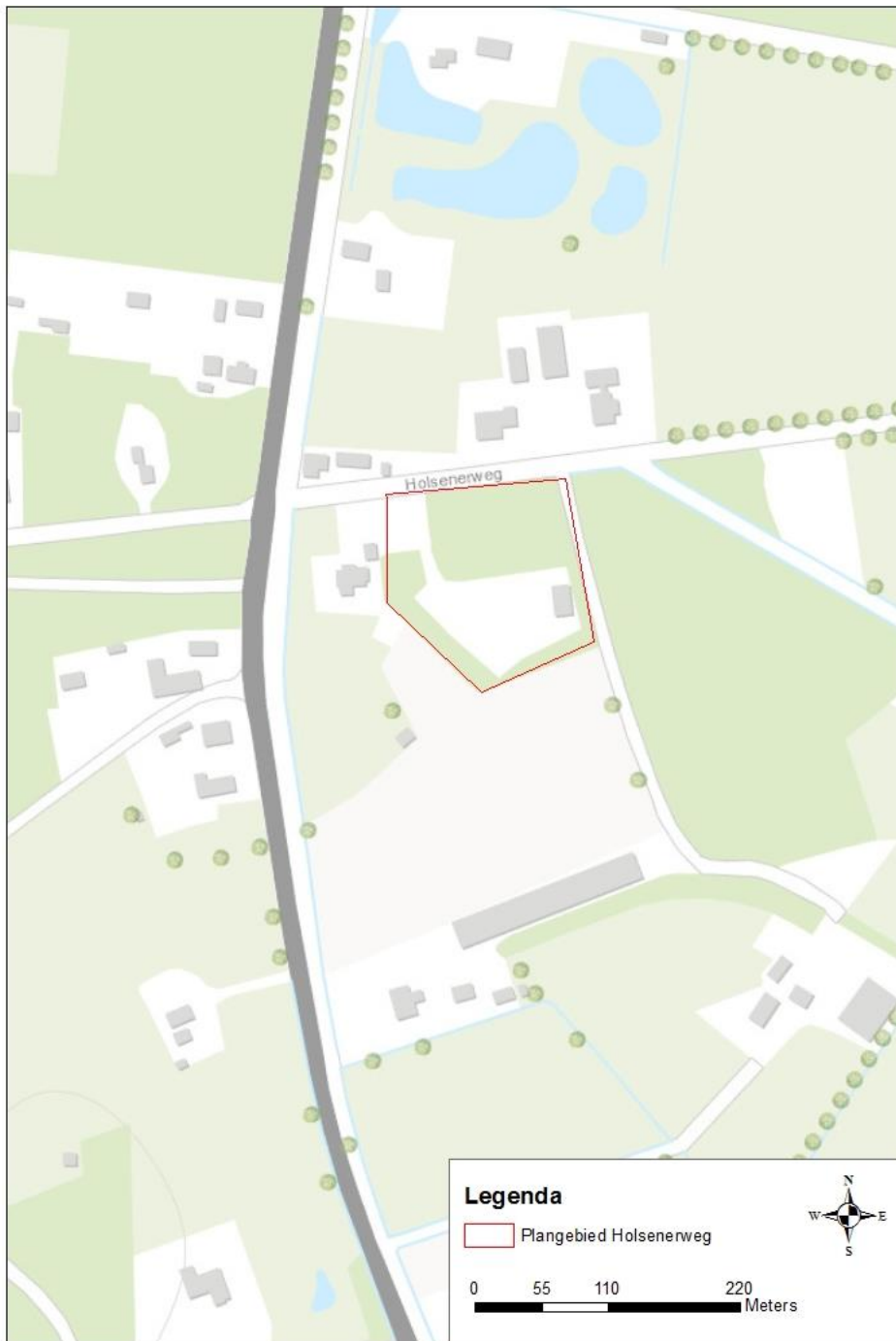
Onderzoek van Eelerwoude voldoet aan de eisen die het Ministerie van Economische Zaken stelt. Eelerwoude is lid van het Netwerk Groene Bureaus. Het Netwerk werkt aan de kwaliteit van advisering gericht op natuur, landschap, water, milieu en ruimte. Het Netwerk heeft een gedragscode die opdrachtgevers en andere belanghebbende een basis biedt om de leden aan te spreken op de kwaliteit van hun werk.

Dit onderzoek is op zorgvuldige wijze uitgevoerd, conform de geldende wet- en regelgeving ten aanzien van flora en fauna. Desondanks zal nooit een 100% volledig beeld van de aanwezige flora en fauna gegeven kunnen worden. Natuur is dynamisch, situaties kunnen veranderen.

De opmaak van dit rapport gaat uit van dubbelzijdig afdrucken

INHOUD

1	INLEIDING	6
1.1	Aanleiding	6
2	HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING	7
2.1	Huidige situatie	7
2.2	Voorgenomen ontwikkeling.....	7
3	NATUURWETGEVING	9
3.1	Flora- en faunawet beschermt dieren en planten	9
3.2	Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998	11
3.3	Natuurnetwerk Nederland / Ecologische Hoofdstructuur.....	12
3.4	Rode lijst	13
3.5	Nieuwe Wet Natuurbescherming	13
4	METHODE	14
4.1	Bureauonderzoek.....	14
4.2	Terreinbezoek	14
5	BESCHERMDE SOORTEN	15
5.1	Planten en (korst)mossen	15
5.2	Zoogdieren.....	16
5.3	Vogels	20
5.4	Overige beschermde soorten	22
6	CONCLUSIE EN VERVOLG	23
6.1	Licht beschermde soorten	23
6.2	Rekening houden met vogels en verlichting ten aanzien van vleermuizen	23
6.3	Geldigheid onderzoek	24
	LITERATUURLIJST	26

Afbeelding 1. Ligging plangebieden (Holsenerweg 13 Hellendoorn en Piksenweg 9 Daarle)

1

INLEIDING

1.1 Aanleiding

Het erf aan de Holsenerweg 13 te Hellendoorn zal herontwikkeld worden. Doel is om hier een installatiebedrijf te vestigen. Hiertoe zal het bestaande gebouw op deze locatie gesloopt worden, en zal een nieuwe bedrijfswoning met één nieuw bedrijfsgebouw gebouwd worden.

Naast de sloop van de huidige bebouwing op dit erf, wordt ter compensatie ook circa 1350 m² aan voormalige agrarische (landschapsontsierende) bedrijfsbebouwing op het erf Piksenweg 9 te Daarle gesloopt. In verband met deze ontwikkeling is een toetsing van de plannen aan de natuurwetgeving en het natuurbeleid noodzakelijk. Met deze toetsing moet duidelijk worden hoe de ontwikkeling gerealiseerd kan worden binnen de kaders van de natuurbescherming.

De eerste stap in deze toetsing is het uitvoeren van een verkennend onderzoek. Daarbij wordt tijdens een bureauonderzoek en veldbezoek aan de hand van aanwezige terreintypen en toevallige waarnemingen van soorten zo goed mogelijk ingeschat welke beschermde planten- en diersoorten aanwezig (kunnen) zijn. Op basis daarvan worden uitspraken gedaan over de (mogelijke) effecten van de voorgenomen plannen en de eventueel noodzakelijke vervolgstappen.

2

HUIDIGE SITUATIE EN ONTWIKKELING

2.1 Huidige situatie

Hellendoorn

Het plangebied aan de Holsenerweg 13 te Hellendoorn bevindt zich aan de rand van de Sallandse heuvelrug. Het plangebied bestaat uit een verhard terrein met een gebouw die als kantine/kantoorruimte gebruik wordt. Het verharde terrein wordt omringd door een singel met opgaande beplanting van met name grove den en zomereik. Het plangebied bevindt zich in een redelijk besloten landschap met veel landschapselementen als singels, houtwallen en kleine bosjes, en bevindt zich tussen enkele grotere bosgebieden.

Daarle

Het erf aan de Piksenberg 9 te Daarle is gelegen in het buitengebied van Daarle. Het erf bevindt zich in een redelijk grootschalig agrarisch landschap waarbij landschapselementen als singels, houtwallen en kleine bosjes zich voornamelijk beperken tot de erven. Aan de noord- en zuidkant van het erf liggen enkele kleine bosgebieden. Aan de voorzijde van het erf bevindt zich een woning. De erfbeplanting op het erf beperkt zich voornamelijk tot de voorzijde van het erf. Hier bevindt zich een fruitboomgaard met oudere fruitbomen, enkele zomereiken, omzoomd door een singel met struweelvormers. De bebouwing op het erf bestaat uit een woonboerderij, een kapschuur, een schuur die een opslagfunctie heeft en een voormalige varkensschuur.

2.2 Voorgenomen ontwikkeling

Hellendoorn

Het erf aan de Holsenerweg 13 te Hellendoorn zal herontwikkeld worden. Doel is om hier een installatiebedrijf te vestigen. Hiertoe zal het bestaande gebouw op deze locatie gesloopt worden, en zal een nieuwe bedrijfswoning met één nieuw bedrijfsgebouw gebouwd worden. Mogelijk zal een nieuwe toegangsweg gerealiseerd worden, ten oosten van de bestaande inrit. Deze toegangsweg zal zo gekozen worden dat bestaande waardevolle bomen (enkele oudere zomereiken) gespaard kunnen blijven. In dit geval zal de huidige inrit opnieuw ingeplant worden.

Daarle

Op het erf aan de Piksenweg 9 te Daarle zullen enkele schuren gesloopt worden. Het gaat om 1 voormalige varkensschuur en een kapschuur die voor opslag gebruikt wordt. De bestaande woonboerderij en een opslagschuur blijven behouden. Tevens blijft de bestaande beplanting behouden.

Afbeelding 2. Foto's – impressie plangebied Hellendoorn

Afbeelding 3. Foto's – impressie plangebied Daarle

3

NATUURWETGEVING

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een gebiedsgericht (Natuurbeschermingswet 1998) en een soortgericht spoor (Flora- en faunawet). Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 zijn de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in de nationale wetgeving geïmplementeerd. De kern van het natuurbeleid wordt gevormd door de Ecologische hoofdstructuur, dat een samenhangend netwerk vormt van natuurgebieden. In dit hoofdstuk wordt kort ingegaan op de relevante wetgeving en het natuurbeleid voor het plangebied.

3.1 Flora- en faunawet beschermt dieren en planten

De Flora- en faunawet is erop gericht om de Nederlandse biodiversiteit te beschermen en de dieren en planten binnen de Nederlandse wetgeving de plek te geven die hun volgens de Europese afspraken toekomt. De Flora- en faunawet is overal en altijd van toepassing bij ontwikkelingen. In hoofdstuk 5 wordt verder ingegaan op de aanwezigheid van beschermde soorten. Voor meer informatie inzake de Flora- en faunawet zie de website van de Rijksdienst voor Ondernemend Nederland van het ministerie van Economische Zaken: mijn.rvo.nl.

Bescherming planten en dieren

De Flora- en faunawet gaat over de bescherming van ongeveer 500 planten- en diersoorten, van de 36.000 soorten die in Nederland voorkomen. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij-principe'). De wet beschermt:

- enkele vaatplanten;
- bijna alle zoogdieren;
- alle vogels;
- alle reptielen;
- alle amfibieën;
- enkele vissen;
- enkele ongewervelde (insecten en weekdieren).

Deze soorten zijn verdeeld in vijf beschermingsniveau's:

- licht beschermde soorten (tabel 1 van de Flora- en faunawet);
- middelmatig beschermde soorten (tabel 2 van de Flora- en faunawet);
- zwaar beschermde soorten (tabel 3 van de Flora- en faunawet);
- vogels;
- vogels waarvan de nesten het hele jaar zijn beschermd.

	Bestendig beheer	Ruimtelijke ontwikkeling
Niet beschermde soorten	Zorgplicht	Zorgplicht
Soorten van tabel 1 Lichtste beschermingsregime algemene soorten	Vrijstelling Wel zorgplicht	Vrijstelling Wel zorgplicht
Soorten van tabel 2 Middelste beschermingsregime overige soorten	Gedragcode of Ontheffing	Gedragcode of Ontheffing
Vogels	Gedragcode (of Ontheffing)	Gedragcode (of Ontheffing)
Vogels met jaarrond beschermde nesten	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing
Soorten van tabel 3 Zwaarste beschermingsregime Bijlage 1 AMvB Bijlage IV Habitatrichtlijn	Gedragcode of Ontheffing	Ontheffing

Afbeelding 4. Overzicht mogelijke instrumenten om de verbodsbepalingen van de Flora- en faunawet te overtreden bij activiteiten. De tabellen in dit overzicht verwijzen naar de verschillende tabellen in de Flora- en faunawet.

Verbodswet

De Flora- en faunawet is - in tegenstelling tot vele andere wetten - een verbodswet en geen gebodswet. Overtreding van de Flora- en faunawet is een economisch delict waarbij op basis van 'strafrecht' boetes worden gegeven en/of vervolging optreedt. Ook kan op basis van bestuursrecht bestuursdwang worden opgelegd. Personen worden individueel aansprakelijk gesteld en eventuele opdrachtgevers kunnen te maken krijgen met aansprakelijkheid en vervolgschade.

De verboden moeten ervoor zorgen dat in het wild levende planten en dieren zoveel mogelijk met rust worden gelaten. Handelingen die de wet verbiedt zijn:

- plukken, vangen en doden;
- verstoren;
- vernielen van leefgebied, nesten en holen;
- weghalen van eieren;
- bezit en handel.

Onder bepaalde voorwaarden mogen deze handelingen wel uitgevoerd worden. U heeft dan een ontheffing of vrijstelling nodig of u werkt conform een gedragscode.

Afbeelding 4 geeft aan bij welke activiteiten welke instrumenten beschikbaar zijn.

Zorgplicht

De Flora- en faunawet gaat uit van de intrinsieke waarde van alle dieren en planten. De mens moet daar zorgvuldig mee omgaan. Daarom is de zorgplicht in artikel 2 van de wet opgenomen. De zorgplicht houdt in dat iedereen 'voldoende zorg' in acht moet nemen voor alle in het wild voorkomende dieren en planten en hun leefomgeving. Dat betekent dat iedereen naar redelijkheid nadelige effecten:

- moet voorkomen;
- moet beperken;
- ongedaan moet maken.

3.2 Natura 2000-gebieden, Natuurbeschermingswet 1998

In Nederland hebben verscheidene natuurgebieden een beschermde status onder de Natuurbeschermingswet 1998. Daarbij zijn 2 soorten te onderscheiden:

- A. Natura 2000-gebieden
- B. Beschermde natuurmonumenten

Natura 2000-gebieden

Natura 2000 is een samenhangend netwerk van natuurgebieden in Europa. Natura 2000 bestaat uit gebieden die zijn aangewezen in het kader van de Europese Vogelrichtlijn (79/409/EEG) en gebieden die zijn aangemeld op grond van de Europese Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Voor alle gebieden gelden instandhoudingsdoelstellingen. De kern van de bescherming is dat deze instandhoudingsdoelstellingen niet in gevaar mogen worden gebracht.

Gevolgen plangebied

Op ongeveer 5 km afstand van de ontwikkellocatie in Hellendoorn ligt het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Sallandse Heuvelrug. De aard van de voorgenomen werkzaamheden en ontwikkeling maakt dat de effecten uitsluitend tot het plangebied of in de zeer directe zone eromheen beperkt blijven. Gezien de afstand tot de Natura 2000-gebieden, de invulling van de tussenliggende gebieden en de voorgenomen werkzaamheden is er derhalve geen reden om aan te nemen dat er kans is op een belemmering van de kernopgaven van het Natura 2000-gebied, zij het door een rechtstreekse invloed, cumulatieve invloed of externe werking. Een toetsing op grond van de Natuurbeschermingswet 1998 wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Nabij de slooplocatie (Daarle) liggen eveneens geen Natura 2000-gebied(en). Het dichtstbijzijnde natuurgebied (Wierdense veld) ligt op bijna 5 kilometer afstand. Met de sloop van de schuren worden geen negatieve effecten op Natura-2000 gebieden verwacht.

3.3 Natuurnetwerk Nederland / Ecologische Hoofdstructuur

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is het Nederlands netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. In de wet heet dit de Ecologische Hoofdstructuur (EHS). Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied. Het Natuurnetwerk is de kern van het Nederlandse natuurbeleid. De provincies zijn verantwoordelijk voor de begrenzing en de ontwikkeling van dit natuurnetwerk. In of in de directe nabijheid van de NNN/EHS geldt het 'nee, tenzij'-principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als zij de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Wanneer bij een ontwikkeling mogelijke effecten op de NNN/EHS denkbaar zijn, is het raadzaam (en in sommige gevallen noodzakelijk) een NNN/EHS-toetsing uit te voeren.

Gevolgen plangebied

Hellendoorn

Het plangebied Hellendoorn grenst aan een bosgebiedje dat is aangewezen als EHS. Het betreft een gemengd bos met dominantie van grove den, enkele zomereiken en fijnsparren. Het bosje heeft een slecht ontwikkelde kruid- en struiklaag en heeft relatief weinig natuurwaarde. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS. Van afname van areaal is geen sprake. Tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS significant aantasten. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

Daarle

Het plangebied Darle en omliggende gebied maakt geen onderdeel uit van de NNN/EHS. Met de voorgenomen werkzaamheden worden geen negatieve effecten verwacht op de wezenlijke waarden en kenmerken van de NNN/EHS. Van afname van areaal is geen sprake. Tevens worden geen effecten verwacht die de wezenlijke waarden

en kenmerken van de NNN/EHS significant aantasten. Een toetsing aan het NNN/EHS-beleid wordt daarom niet noodzakelijk geacht.

3.4 Rode lijst

De Rode Lijst bevat een overzicht van soorten die uit Nederland zijn verdwenen of dreigen te verdwijnen. Dit wordt bepaald op basis van zeldzaamheid en/of negatieve trend. Een vermelding op een Rode Lijst geeft dus een indicatie over hoe het een soort vergaat, het is geen indicatie over de zeldzaamheid. De lijsten worden periodiek vastgesteld door de staatssecretaris van het Ministerie van Economische Zaken. In totaal zijn 18 Rode Lijsten aanwezig waarop 3363 soorten zijn vermeld. Rode lijsten hebben geen juridische status. Als een soort op de lijst komt, is deze niet automatisch beschermd. Daarvoor moet de soort worden aangewezen onder de Flora- en faunawet. Binnen deze rapportage wordt alleen ingegaan op soorten die beschermd zijn onder de Flora- en faunawet en worden Rode Lijst-soorten niet aangehaald.

3.5 Nieuwe Wet Natuurbescherming

De Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en Boswet gaan medio 2017 op in de nieuwe Wet Natuurbescherming. Naast een wijziging van het bevoegd gezag van het rijk naar de diverse provincies betekent dit ook een meer rechtstreekse doorvertaling en interpretatie van de Europese richtlijnen uit de Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn. Daarnaast worden uitgebreidere lijsten met beschermde soorten gehanteerd. Meer dan in de huidige Flora- en faunawet moet in de nieuwe natuurwet inzicht worden gegeven in het voorkomen en de verspreiding van beschermde soorten op populatieniveau, zodat de effecten van voorgenomen ontwikkelingen en activiteiten kunnen worden getoetst aan de (gunstige) staat van instandhouding (GSvl) van de betreffende soorten. Afhankelijk van het beschermingsniveau van de soort moet de GSvl worden getoetst op lokaal, regionaal of landelijk niveau.

Op 15 december 2015 is de wet in de Eerste Kamer aangenomen. Medio 2017 zal de wet in werking treden. Om wel alvast een voorschot te nemen op de wijzigingen in de wet wordt in voorliggende toetsing ook de uitbreidingen van de beschermde soorten meegenomen en wordt de GSvl toegelicht van soorten die worden aangetast door de ontwikkeling.

4

METHODE

De aanwezige natuurwaarden zijn in beeld gebracht op basis van een bestaande inventarisatiegegevens en een verkennend veldbezoek.

4.1 Bureauonderzoek

Voor het bureauonderzoek is gebruik gemaakt van landelijke, provinciale en indien beschikbaar regionale verspreidingsinformatie.

Uit de landelijke verspreidingsinformatie uit atlassen, die deels gedateerd is, moet blijken of nabij de locaties in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn daarbij veelal niet bekend. Deze gegevens hebben vaak betrekking op atlasblokken (5x5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom veelal betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied.

Tevens is gebruik gemaakt van de NDFF. De NDFF bundelt de bestaande natuurgegevens in Nederland en brengt in beeld wat in een bepaald gebied bekend is over het voorkomen van planten- en diersoorten.

4.2 Terreinbezoek

Op basis van een eenmalig veldbezoek is de geschiktheid van het plangebied voor de verwachte soorten en/of soortgroepen beoordeeld. Het veldbezoek is overdag door Vincent de Lenne uitgevoerd, ecologisch adviseur bij Eelerwoude. Dit betrof op 17 juni 2016. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopen onderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten ook genoteerd.

5

BESCHERMDE SOORTEN

Dit hoofdstuk beschrijft de tijdens het veldonderzoek waargenomen soorten, al dan niet aangevuld met gegevens uit literatuur en andere informatiebronnen. Tevens worden eventuele effecten beschreven als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling.

5.1 Planten en (korst)mossen

Voorkomen en functie

Er zijn tijdens het veldbezoek op beide locaties geen beschermde plantensoorten aangetroffen. Derhalve is een deskundigenbeoordeling van de potentiële aanwezigheid van beschermde planten in het plangebied uitgevoerd op basis van een biotoopanalyse. Gelet op de aanwezige terreintypen, het beheer en de functie van de plangebieden is het niet waarschijnlijk dat beschermde plantensoorten voorkomen binnen beide plangebieden. Ten aanzien van de locatie in Hellendoorn is een algemene soort als brede wespenorchis niet geheel uitgesloten, deze is echter niet aangetroffen tijdens het veldbezoek.

Onder de nieuwe Wet Natuurbescherming zijn ook diverse soorten (korst)mossen en wolfsklauwen beschermd. Geen van deze soorten worden echter in het plangebied verwacht, de soorten komen nagenoeg uitsluitend voor in natuurgebieden.

Effecten en ontheffing

Op de locatie in Hellendoorn kan een algemene soort als brede wespenorchis voorkomen, deze is echter niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Brede wespenorchis valt onder tabel 1 van de Flora en faunawet, voor deze soort geldt een vrijstelling bij ruimtelijke ontwikkelingen.

Overige beschermde plantensoorten zijn niet aangetroffen en worden gezien het biotoop en bekende verspreidingsgebied ook niet verwacht.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor beschermde flora niet noodzakelijk.

5.2 Zoogdieren

5.2.1 Vleermuizen

Holsenerweg 13 Hellendoorn

Voorkomen en functie

In het plangebied is tijdens het dagbezoek beoordeeld of de locatie geschikt is voor vleermuizen. Hierbij is onderscheid gemaakt in: verblijfplaats, vliegroute en foerageergebied. In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, rosse vleermuis, laatvlieger, en gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaats

Vleermuizen maken gedurende het jaar gebruik van een netwerk van vaste rust- en verblijfplaatsen. Deze verblijfplaatsen kunnen o.a. de volgende functies hebben:

- kraamverblijfplaats;
- zomerverblijfplaats;
- paar- en/of baltsverblijfplaats;
- winterverblijfplaats.

Kader - vleermuisverblijfplaatsen

Onder de vleermuizen zijn gebouwbewonende en/of boombewonende soorten aanwezig. Gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn hoofdzakelijk gebouwbewonend. Rosse vleermuis en watervleermuis zijn voornamelijk boombewonend en gewone grootoorvleermuis, franjestaart en ruige dwergvleermuis bewonen zowel bomen als gebouwen. Voorbeelden van verblijfplaatsen in gebouwen zijn ruimtes in spouwmuren en achter boeiboorden en gevelbetimmering. Holten en spleten in bomen en ruimtes achter loszittend schors zijn voorbeelden van verblijfplaatsen in bomen.

Vanuit de verschillende functies van de verblijfplaats worden weer andere eisen gesteld aan bijvoorbeeld het klimaat, de toegankelijkheid en de expositie van het verblijf ten opzichte van de zon. Als kraamverblijfplaats worden meestal gebouwen en/of bomen uitgekozen waarbinnen een constant klimaat heerst. Bij gebouwen zijn dit voornamelijk woningen met een spouwmuur of een geïsoleerd dak. Sommige vleermuizen hebben aan een opening van 1-2 cm voldoende om naar binnen te kruipen. Bij bomen gaat het meestal om dikke, oude bomen met een dikke restwand.

Het gebouw aan de Holsenerweg 13 te Hellendoorn bestaat uit een grotendeels houten gebouw met een golfplaten dak. Spouwmuren of een pannendak zijn niet aanwezig. Verblijfplaatsmogelijkheden van gebouw bewonende vleermuizen bevinden zich voornamelijk onder pannendaken en in spouwmuren. Aangezien deze niet aanwezig zijn heeft het gebouw vrijwel geen potentie als verblijfplaats. Daarnaast is er geen geschikt plaatwerk of zijn er geen andere mogelijkheden waar vleermuizen achter weg kunnen kruipen. Verblijfplaatsen van vleermuizen worden niet verwacht in het te slopen gebouw. In enkele oudere eiken in de singels rondom het plangebied zijn enkele oppervlakkige holten aanwezig. Gezien de omvang van de bomen en het bufferend vermogen lijken deze bomen niet geschikt als verblijfplaats voor boom bewonende soorten. Echter een (tijdelijke) verblijfplaats voor enkele individuen van een algemene soort als rosse

vleermuis of gewone grootoorvleermuis kan niet geheel uitgesloten worden. Deze bomen blijven echter gehandhaafd.

Foerageergebied en vliegroutes

Foerageergebieden en vliegroutes van vleermuizen zijn beschermd indien bij het verdwijnen ook een verblijfplaats ongeschikt wordt. Bijvoorbeeld door het onderbreken van een vliegroute wordt een foerageergebied onbereikbaar, waardoor de vleermuizen onvoldoende voedsel kunnen vinden. Bij het verdwijnen van foerageergebieden of vliegroutes wordt derhalve onderzocht of er voldoende bereikbare alternatieven zijn.

Kader - vleermuisvliegroutes

Vleermuizen maken gebruik van lijnvormige landschapselementen zoals bomenrijen en singels om zich langs te verplaatsen. Een aaneengesloten kronendak heeft hierbij de voorkeur. Van vleermuizen is bekend dat onderbrekingen in de lijnstructuur maximaal 100 tot 200 meter mogen bedragen (kleinere en langzaam vliegende soorten 50 meter). Wanneer de onderbrekingen groter zijn dan deze afstand kunnen sommige soorten deze afstand niet overbruggen en zullen ze uitwijken naar alternatieve vliegroutes en foerageergebieden.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied voor vleermuizen. In de luwte van de beplanting kunnen diverse vleermuissoorten foerageren. Het is mogelijk dat het plangebied onderdeel uit maakt van een vliegroute. De beplanting langs de Holsenerweg verbindt diverse erven en bosgebieden met elkaar waar verblijfplaatsen aanwezig kunnen zijn.

Effecten en ontheffing

Alle vleermuissoorten zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Het verjagen, vangen en doden van individuen van beschermde soorten, alsmede het verstoren of vernielen van vaste verblijfplaatsen (inclusief de functionele leefomgeving) is verboden vanuit de Flora- en faunawet. De functionaliteit van verblijfplaatsen van vleermuizen dienen te allen tijde gegarandeerd te blijven.

Het te slopen gebouw is ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Met de ruimtelijke ontwikkeling worden geen negatieve effecten op verblijfplaatsen van vleermuizen verwacht. Ook na inrichting van het plangebied blijft het plangebied geschikt als foerageergebied of eventuele vliegroute voor vleermuizen. Negatieve effecten op vleermuizen worden niet verwacht, mits rekening wordt gehouden met verlichting.

Als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling wordt binnen het plangebied een toename van verlichting verwacht. Toename van verlichting kan voor nachtactieve en lichtgevoelige dieren, waaronder vleermuizen, leiden tot negatieve effecten op de functionele leefomgeving, omdat foerageergebied ongeschikt wordt of vliegroutes niet meer bereikbaar zijn. Behoud van de functionele leefomgeving kan worden bewerkstelligd door rekening te houden met het aanbrengen van verlichting, hetgeen kan met onder andere de volgende maatregelen:

- niet uitstralende armaturen
- voorkom verlichting van boomkronen;
- tijdelijke verlichting (slechts een deel van de nacht aan).

Piksenweg 9 Daarle

Voorkomen en functie

In het plangebied kunnen de volgende vleermuissoorten voorkomen: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger, en mogelijk gewone grootoorvleermuis.

Verblijfplaats

De voormalige varkensschuren zijn voorzien van een platendak en lage muren zonder spouw. Ze verkeren in een slechte staat, waardoor er veel tocht aanwezig is. Door de beperkte bufferende capaciteit zijn de schuren ongeschikt als verblijfplaats omdat er voor vleermuizen een ongunstig microklimaat heerst. De kapschuur bestaat uit houtwerk en een platendak. De voorzijde van het object is open. Enkele delen van de schuur zijn voorzien van houten betimmering. Evenals de varkensschuren is de kapschuur ongeschikt als verblijfplaats vanwege tocht, beperkte buffering en een schommelende temperatuur.

De te behouden woonboerderij kan wel een functie hebben voor gebouwbewonende vleermuizen. Hier zijn geschikte mogelijkheden voor vleermuizen in de spouw, achter plaatwerk en onder de pannen aanwezig.

Foerageergebied en vliegroutes

Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het foerageergebied van vleermuizen. Met name aan de voorzijde van het erf zijn groenstructuren aanwezig die als foerageergebied kunnen dienen. Er wordt niet verwacht dat het plangebied onderdeel uit maakt van een vliegroute voor vleermuizen. Er zijn geen lijnvormige structuren die het erf verbinden met andere erven of groenstructuren.

Effecten en ontheffing

De te slopen schuren zijn ongeschikt als verblijfplaats voor vleermuizen. Met de sloop van de schuren wordt niet verwacht dat verblijfplaatsen van vleermuizen aangetast worden. Het voorerf kan gebruikt worden door vleermuizen als foerageergebied, hier vinden geen wijzigingen plaats. Met de voorgenomen ontwikkeling worden geen negatieve effecten op vleermuizen verwacht.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor vleermuizen niet noodzakelijk. Wel dient rekening gehouden te worden met verlichting ten aanzien van de locatie in Hellendoorn.

5.2.2 Overige zoogdieren

Holsenerweg 13 Hellendoorn

Voorkomen en functie

Het is aannemelijk dat het plangebied en de nabije omgeving onderdeel uitmaakt van het leefgebied van grondgebonden zoogdieren waaronder egel, konijn, haas, vos, ree, kleine marterachtigen, mol en algemene (spits) muizensoorten, allen tabel 1 soorten uit de Flora- en faunawet.

In de omgeving is eveneens het voorkomen van steenmarter (tabel 2) en eekhoorn (tabel 2) bekend (*zoogdiervereniging.nl*). Ook zijn uit de ruimere omgeving van het plangebied waarnemingen van das en boommarter bekend (NDFF).

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten, omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

Steenmarter en eekhoorn

Voor steenmarter en eekhoorn geldt dat er geen verblijfplaatsen in het plangebied aanwezig zijn. Mogelijk wordt het plangebied gebruikt als foerageergebied. De groenstructuren in het plangebied blijven echter behouden. Negatieve effecten op eekhoorn en steenmarter worden uitgesloten.

Das en boommarter

Das en boommarter zijn bekend uit de oudere bossen op de Sallandse heuvelrug. Binnen het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aanwezig. Het plangebied kan een functie hebben voor een enkel migrerende exemplaar, deze functie blijft gehandhaafd. Negatieve effecten worden niet verwacht.

Piksenweg 9 Daarle

Voorkomen en functie

Het is aannemelijk dat het plangebied en de nabije omgeving onderdeel uitmaakt van het leefgebied van grondgebonden zoogdieren waaronder kleine marterachtigen en algemene (spits) muizensoorten, allen tabel 1 soorten uit de Flora- en faunawet.

In de omgeving is eveneens het voorkomen van steenmarter (tabel 2) bekend (*zoogdiervereniging.nl*).

Mogelijk maakt het plangebied deel uit van het leefgebied van steenmarter. Er zijn geen sporen van steenmarter gevonden die wijzen op een verblijfplaats. Verblijfplaatsen van steenmarter worden niet verwacht in de te slopen schuren.

Effecten en ontheffing

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van de genoemde zoogdieren van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende alternatief leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

Voor steenmarter geldt dat er geen verblijfplaats verloren gaat. Daarnaast blijft het erf geschikt als leefgebied. Negatieve effecten worden niet verwacht.

Conclusie: Nader onderzoek of het aanvragen van een ontheffing is voor grondgebonden zoogdieren niet noodzakelijk.

5.3 Vogels

Alle vogels zijn als soort op een gelijke wijze beschermd in de Flora- en faunawet. Beleidsmatig heeft het Ministerie van Economische Zaken een onderverdeling gemaakt, gericht op de mate van verantwoording en afstemming van werkzaamheden versus het behoud van vaste rust- en verblijfplaatsen. Dit betreft:

- Vogels met jaarrond beschermde nesten
- Overige broedvogels

Bij zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden kunnen nesten van overige vogels soms ook jaarrond beschermd zijn. Dit is met name aan de orde bij grote ontwikkelingen of zeer bijzondere locaties. In de regel is dit niet aan de orde en zijn de nesten van de vogels alleen beschermd als ze in gebruik zijn.

Holsenerweg 13 Hellendoorn

Voorkomen en functie

Tijdens het veldbezoek zijn grote bonte specht, boomkruiper, houtduif en zwarte kraai aangetroffen. De singel rondom het plangebied maakt naar verwachting deel uit van het broedgebied van enkele algemene broedvogelsoorten.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Verblijfplaatsen van vogels waarvan de nestlocaties jaarrond beschermd zijn, zijn niet aangetroffen en worden ook niet verwacht. Wel kan het plangebied een onderdeel uitmaken van het leefgebied van een soort als buizerd en of sperwer.

Effecten en ontheffing

Broedvogels

Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod

op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn alleen mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Flora- en faunawet zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort. Het genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Mogelijk maakt het plangebied onderdeel uit van het leefgebied van buizerd en/of sperwer. Het gaat naar verwachting slechts om een zeer klein onderdeel van het leefgebied dat ook na inrichting grotendeels geschikt blijft. Negatieve effecten op deze soorten worden dan ook niet verwacht.

Piksenweg 9 Daarle

Voorkomen en functie

Tijdens het veldbezoek zijn onder andere koolmees, merel, vink, witte kwikstaart, spreeuw en huismus aangetroffen. Deze soorten zijn met name op het voorerf aangetroffen, waar meer groenstructuren aanwezig zijn. Onder de golfplaten van de te slopen varkensschuur is een witte kwikstaart aangetroffen met jongen, die gevoerd werden.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Waarnemingen van vogelsoorten met een jaarrond beschermde vaste rust- en verblijfplaats betreft huismus. De huismussen hebben hun nestlocaties onder de pannendak van de te behouden woning. Hier zijn 4 broedparen vastgesteld die allen jongen hadden die regelmatig gevoerd werden. Naast huismus is steenuil bekend van de omgeving van het plangebied. Er is een waarneming bekend van een roepend exemplaar op een aangrenzend erf (NDFP). Mogelijk maakt steenuil ook gebruik van het plangebied. Er zijn echter geen sporen of aanwijzingen van verblijfplaatsen in de te slopen schuren aangetroffen. Ook de bewoners gaven aan nog nooit een steenuil gehoord of gezien te hebben op het erf. Op de buitenlamp bij te behouden schuur zijn wel enkele oude krijtsproten van (vermoedelijk) steenuil aangetroffen. Waarschijnlijk gaat het om het exemplaar die in de omgeving op een naburig erf een verblijfplaats heeft.

Overige soorten worden gezien het ontbreken van sporen en het verspreidingsgebied niet verwacht

Effecten en ontheffing

Alle vogelsoorten in Nederland zijn strikt beschermd onder de Flora- en faunawet. Voor alle beschermde inheemse (ook algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt een verbod op handelingen die nesten beschadigen of verstoren. Verstoring kan in veel situaties worden voorkomen door versturende werkzaamheden buiten het broedseizoen uit te voeren. De periode van 15 maart tot 15 juli wordt over het algemeen beschouwd als broedseizoen. Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn alleen mogelijk indien is vastgesteld dat er met deze werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Voor de Flora- en faunawet zijn echter alle bewoonde vogelnesten beschermd, ongeacht het tijdstip van het jaar en ongeacht de zeldzaamheid van de soort. Het genoemde termijn moet daarom niet al te strikt worden toegepast.

Vogels met jaarrond beschermde nesten

Van een aantal vogelsoorten zijn de nestlocaties het hele jaar door beschermd. Ook de functionele leefomgeving is daarbij beschermd. Bij aantasting van de nestlocatie en/of de functionele leefomgeving is een ontheffing Flora- en faunawet noodzakelijk. Huismus, maakt van het plangebied als leefgebied en verblijfplaats. Voor deze soort geldt echter dat met de sloop van schuren geen verblijfplaats verloren gaat, tevens blijft de functionele leefomgeving intact. Het is mogelijk dat steenuil van het erf gebruikt maakt als foerageergebied. Dit foerageergebied blijft intact. Negatieve effecten worden niet verwacht op deze soorten, wel dienen de sloopwerkzaamheden buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

Aanbeveling steenuil

Voor de locatie Daarle wordt geadviseerd een steenuilkast te plaatsen op de zolder van de te handhaven schuur. Zodoende ontstaat op het erf een geschikte broedlocatie. Hierover kan contact opgenomen worden met de heer A. Stevens van steenuilwerkgroep/IVN Hellendoorn.

Conclusie: Bij de werkzaamheden dient rekening gehouden te worden met het broedseizoen van vogels, werkzaamheden dienen buiten het broedseizoen uitgevoerd te worden.

5.4 Overige beschermde soorten

Voorkomen en functie

Overige beschermde soorten zoals amfibieën, reptielen, vissen en ongewervelden worden gezien het ontbreken van geschikt leefgebied en het bekende verspreidingsgebied niet verwacht in beide plangebieden.

Effecten en ontheffing

Overige beschermde soorten worden niet verwacht in beide plangebieden. Negatieve effecten op overige beschermde soorten worden uitgesloten.

Conclusie: Negatieve effecten op overige beschermde soorten worden niet verwacht

6

CONCLUSIE EN VERVOLG

Op basis van deze quickscan wordt geconstateerd dat beide locaties een potentiële habitat bieden voor een aantal beschermde soorten. Hoewel er geen gerichte veldinventarisatie heeft plaatsgevonden, is op basis van de beschikbare literatuurgegevens en een veldbezoek vastgesteld dat de terreinen mogelijk van belang is voor enkele licht beschermde soorten (tabel 1-soorten) en voor strikter beschermde broedvogels, steenmarter en vleermuizen. In tabel 1 is een samenvatting gegeven van deze resultaten.

Op basis van deze quickscan wordt geen toetsing van de effecten van de ontwikkeling op beschermde natuurgebieden (Natura 2000-gebied en/of Ecologische Hoofdstructuur) noodzakelijk geacht.

6.1 Licht beschermde soorten

De ingreep zal naar verwachting leiden tot een beperkt verlies van leefgebied van enkele soorten van tabel 1 van de Flora- en faunawet. Dit heeft geen invloed op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten omdat er voldoende leefgebied aanwezig blijft en het relatief algemene soorten betreft. Voor deze soorten geldt dan ook een vrijstelling. Een ontheffing Flora- en faunawet is daarom niet noodzakelijk.

6.2 Rekening houden met vogels en verlichting ten aanzien van vleermuizen

Voor alle beschermde, inheemse (ook de algemeen voorkomende) vogelsoorten geldt vanuit de Flora- en faunawet een verbod op handelingen die nesten of eieren beschadigen of verstoren. Ook handelingen die een vaste rust- of verblijfplaats van beschermde vogels verstoren zijn niet toegestaan. In de praktijk betekent dit dat versturende werkzaamheden alleen buiten het broedseizoen¹ uitgevoerd mogen worden. Dit geldt voor zowel de locatie Hellendoorn als de locatie Daarle.

Werkzaamheden binnen het broedseizoen zijn mogelijk indien is vastgesteld dat er met de werkzaamheden geen nesten van broedvogels worden verstoord. Indien toch in het broedseizoen door gewerkt of gestart wordt, moet vóór het broedseizoen contact gelegd worden met de begeleidend ecooloog. In samenspraak met de ecooloog moeten eventuele nadere acties bepaald worden.

---

¹ In het kader van de Flora- en faunawet wordt voor het broedseizoen geen standaardperiode gehanteerd. Van belang is of een broedgeval verstoord wordt, ongeacht de datum. Globaal gaat het echter om de periode van 15 maart tot 15 juli.

Ten aanzien van de locatie aan de Holsenerweg 13 te Hellendoorn geldt dat er rekening gehouden dient te worden met verlichting ten aanzien van vleermuizen.

In de huidige situatie is er slechts beperkt verlichting aanwezig op en rond het plangebied. In de toekomst zal dit mogelijk toenemen. Verlichting van omliggende landschapselementen dienen tot een minimum beperkt te worden. Indien verlichting tot een minimum beperkt wordt is geen overtreding van de flora- en faunawet aan de orde.

6.3 Geldigheid onderzoek

Dit onderzoek is uitgevoerd conform de landelijk geldende richtlijnen. Het bevoegd gezag (ministerie van Economische Zaken in deze) hanteert de volgende definitie voor de geldigheid van onderzoeken naar strikt beschermde soorten (tabel 3 soorten en vogels):

“ Onderzoeksgegevens mogen maximaal 3 jaar oud zijn in gebieden waar weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen zijn opgetreden in de afgelopen drie jaar. In gebieden waar dit niet voor geldt, moeten de gegevens recenter zijn.”

Voor onderzoeken waar alleen soorten van tabel 1 en/of 2 van de Flora- en faunawet aan de orde zijn, mag worden volstaan met een geldigheid van 5 jaar. Waarbij ook geldt dat er in die periode weinig of geen ruimtelijke of kwalitatieve veranderingen optreden.

Dit rapport gaat in op de effecten van de ontwikkeling zoals beschreven in hoofdstuk 2.2. Wijzigingen of aanpassingen in de ontwikkeling kunnen tot andere conclusies ten aanzien van de effecten op beschermde soorten leiden.

Tabel 1 Resultaten (mogelijk) aanwezige beschermde flora en fauna in het plangebied. Zie bijlage 1 voor een toelichting ten aanzien van de zorgplicht

Tabel	Soort(groep)	Gebruik gebied	Effect ruimtelijke ontwikkelingen	Ontheffing	Vervolg Nader onderzoek / mitigerende en/of compenserende maatregelen
1	Algemene grondgebonden zoogdieren	Leefgebied	Tijdelijke aantasting leefgebied, doden, op termijn weer geschikt leefgebied	Nee	Zorgplicht
2	Steenmarter	Mogelijk onderdeel van leefgebied	Marginale afname foerageergebied	Nee	Zorgplicht
3	Vleermuizen	onbekend	Geen, mits rekening houden met verlichting (Hellendoorn)	Nee, mits	Rekening houden met verlichting (Hellendoorn)
V	Vogels	Broedlocatie	Mogelijke verstoring	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht
Vjaarrond	Vogels broedlocaties	vaste broedlocatie	Geen	Nee, mits	Werkzaamheden buiten broedseizoen uitvoeren, zorgplicht

LITERATUURLIJST

- Bergmans, W. en A. Zuiderwijk (1986). *Atlas van de Nederlandse Amfibieën en Reptielen en hun Bedreiging*. Utrecht: KNNV.
- Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen (1992). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. Utrecht: KNNV.
- Dienst Regelingen (2009). *Aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijk ingrepen*.
- Koninklijke Vermande (1999-2009). *Planten en dieren, Flora- en faunawet, band 1, 2, 3, 4 en 5*. SDU Uitgeverij, Den Haag
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (2004). *501 Algemene Maatregel van Bestuur in verband met wijziging van artikel 75 van de Flora- en faunawet en enkele andere wijzigingen*. Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden.
- Limpens, H. , K. Mostert en W. Bongers (1997). *Atlas van de Nederlandse Vleermuizen*. Utrecht: KNNV Uitgeverij.
- Vogel R.L., Bouwma I., Koese B., Kranenbarg J., La Haye M., Odé B., Sierdsema H., Sparrius L., Verburg P. & Zollinger R. (2013). *Het belang van Nederland buiten de Ecologische Hoofdstructuur voor soorten van de Vogelrichtlijn en van bijlage V van de Habitatrichtlijn*. Sovon-rapport 2013.015. Sovon, Nijmegen.

- www.synbiosys.alterra.nl/natura2000

- Natuurbeheerplan Overijssel (digitale kaart)

Soortinformatie:- www.zoogdiervereniging.nl

- www.ravon.nl

Waarnemingen:- www.telmee.nl

- ndff-ecogrid.nl